

Landskap: *Småland* Upptecknat av: *Maria Hall*
 Härad: *Lunnarbo* Adress: *Norratorp, Hemsås, Rysby*
 Socken: *Rysby* Berättat av: *Lensamma*
 Uppteckningsår: *1935* Född år *1878* i *Rysby sn.*

	Sid.
Uppteckningen rör <i>Beskrivn. av skogsmurars ut-</i>	
<i>seende.</i>	1-3.
<i>Färvillad av skogsmurarn.</i>	4-7.
<i>Åskan slog ihjäl skogsmurarn,</i>	
<i>- ett litet brunt bylte rullade</i>	7-9.
<i>över vägen.</i>	
<i>Vitt ök och "angustäl" ö. svarv,</i>	
<i>medel mot övernat. väsen.</i>	9.
<i>Vättern oroade barnet, - sög</i>	
<i>på barnets fingrar.</i>	10-11.
<i>Medel mot vättern - brunt.</i>	10-11.
<i>Skyddia sig mot gästern.</i>	11-12.

Upptecknat af mig Maria Hall Korntorp Stensnäs Ryssby
i Kronobergs län född her grå Korntorp den 28 Oktober 1878
å Alltid vistas her i Ryssby för samling

Om Skagsrät å Skagsnuuan

På denna trakten kalle vi den fe Skagsnuuan för en
40 år sen bode en torparefamilj på Korntorp, det är
en half fjäringens väg härifrån å det, Gubben hetade
Johan Kroh, å hans Gumma Kristina Kroh, å ett enda
barn Kalle Kroh, en ällan torpet å stora lansk vägen
är en hafvelit en (hage) en Söndags morgon så ti-
"dit som vid tre å half fyra tiden på Sommaren å
innan Solen fe opp, Kalle hade varit hos sin
fästmö å va nu på hemväg inkommen i den
ofvan nämnda hafuen fe han höra att någon
ropte på honom han vände se om å såg åt alla
håll å unrade vem som ropte på honom kom hit,
å va en stor gran me grenar långt hengeres

neä på becken fe han si ett vackert fruntimmer
Så fin sön en Dröttning å me en gullkjedja om
halsen som hängde långt ne på magen å de mesta
å bröstet bart, i en hast ble ju Kalle Kläpen, å ursä-
de va de kunde om de va Skojsman som han hört
talas om hon sto vände mot honom, å han sa att
hon va så fager så han kan inte beskriva det, den
ena armen höll hon rätt ner å den andra sträcke
hon ut mot honom, å då så han att hon hade en
gullank om armen, Kalle tordes inte närma seken-
ne fe i hast fe han den tanken att hon kunne
föjöra hönen, å därför tog han några långa steg
Så han va kommen något förbi de hon va, men
hela tiden hade han ägonen fästade mot henne,
då hon såg han fe förbi å inte kom till henne,
vare hon se om, me ett snånfullt skratt å då
Så han att hon va ihäliä i ryggen å hemsk att

Se der, å sen fe svann i en kart å det syntes inte
mer, Kalle sjyndade nu hem å sa inget om de te
sina föräbra den daään, fe de hade Hans moä sagt
te honom, förut att om han nåän gang skollu se
nött skajsvå älla nött äfve naturligt väsen så
fe han inte tala om de förr än dagen efter då solen
gått öpp, Kalle va se inte lik den daän utan satt
märke å gronnade på sin syn han hatt, hans
moä fösto de va något han sett, å klappade honom
på axlen å sa, ti söh en muä te se mön då solen
gått öpp, då få du tala om de, å mer än en gang
tatte Kalle om sett möte me skajsvuan å saö Kalle
nu gåä ja alri i jenön hafven utan ja bäö stäl på
me fe då ha inget onaturligt väsen mågt
me en å alri tala om det förrän solen gått öpp daän
ättu fe sa di de samme kvall ella natt å solen va
nen så ble di jinast dålia å mädde illa å voo
inte ve se på ett helt dyng

förvildad ä skojssman ha ja sjelf blitt dö ja va en
tio-ellva års flicka, jag och en gammal qumma
som hetade Annamaria ä bodde i en liten stua i lu-
na Önga hon ä ja skulle en dag gå te hafven ä plöcka
krösen (lingon) ja skulle plöcka till oss ä hon till sig,
vi hade var sin kennekruka me oss te ä plöcka krö-
sen ä sen hade vi va sin jungfrukörg, en rund
körg jord ä fina oneslyä i körgen va två grepa se
en kenne te den på armen ä bära den dä den va
tung en del kalle körgarna fe armakörga hafven lä
ett stöcke i frå hummet en tio minuters väig ä ja
kände ja den väigen väst alldenstund ja brukade gå
den till ä från skolan i Väraboda, inkomna i hafven
sa Annamaria te me, nu sa vi säto våra tomkörja
på den slätte backen ve di store stenarna de ä nera
väjen ä så fere vi inte vill på va vi han dom, ä
de ja vi i körjona hade vi va sett mataknyti sjöpt
i en näsduk, ä sa ja vi ä plöcka ä holle oss bara lite

ifrå evanra för vi inli skolle komma at spilda ne vi
fått fullt je vi å tönde i körgen å så to vi en liten melle-
målsbit å maten å at öpp sen plackade vi fullt igen å
så tönde vi igen i körgen om va den full å vi skolle
om bara ha kaunekrukkan fullt, å ne vi je å skolle nu
ploeka den fullt, tyekt ja mig höra något som sa
aj, men säg inget, utan sa ja, va vad, Annamaria
had äfven hört det å hött me fingren mot me å va
töst inli sa hon något å inli ja venten vi va du å me
vi fått fullt å komme till våra körga lå de en snok
ve hennes körg, å ja blef ju rädd å trodde de va en
hoggorm men Annamaria ble inli rädd, hon talte te
hören å sa, du vet väl inli ha, de ja sa ha te mes
te venten å me de samma dro hon den körgen å då
sprang ja ne på vägen, en tio alna ifrå de vi haft
körgana, Annamaria kall sina henne i kräs öfve
bröstit å hörsade dem å så spotta de hon tre gange
Sen kom hon ne på vägen, å då vi skolle gå hem

Så ville vi gå på va sett håll, annamaria ville gå
rätt håll mot hemmet, men ja ville ju gå rakt mot.
= Satt sen å hade för mig att hemmet va på de håll ja
je, ne inte annamaria ga me se utan sa hörm grå:
= Å så få vi gå hem men då började ja å gråta å
trodde att de va hon som va villad men då festa
annamaria hur det va, ta å de tröjjan mia å vräng
den de å feleån fevellade å säket ha du trött på
skojsnuans täå (tår) ne vi töde att de sa, aj, hon
ha säket hatt sin gang de vi våkte te å gå, å
så vrängde ja tröjjan å tröjjarmana me, annamaria
hade en stöppe nål på se den to hon den å sin tröja
å virade öpp den vete ulltråån som va virad om-
kring stöppenälen fe den solle stå fast i hennes
tröja, å stäpte stöppenälen ijenom bägge mina
tröjarna, sen to hon å fäste på se stöppenälen ijen
å ja to på me tröjan å knäpte den, sen va de ja som
tjände vägen ijen å ville gå mot hemmet, då sa

Annamaria te me hade du hatt stäl på de hade inte skojsman
hatt magt me de, de ä' defö ja allt på me säte en stöppenäl
å vira ulltrå om så ja inte tapa den, vi så ju inget men de
va de gamlas tro att skojsman va ett osynligt väsen å visa-
de se då hon velle ä i va sijnad som hells

Vad var detta vi sågo, ett minne sen 1885-1886 Mor å ja skulle
gå till mormor med en korg mat å en krukka mjölk. mormor
bodde i en rygästuga i Baxsaby i Preysby. Saiken vi je font i
fönsta början men sen je vi sakta å liti korgen va tung å ja
skulle ja jylpa mor å bära krukhan, vi je en tvärloms väg i från
hemmet å set till Wärahoda der va vi nu på linjen emellan
emellan Vistanda å Ljungby, då började det att melna mer
å mer å mor sa ja tror det drar sig till åska, så vi sjynna-
de på att va vi vann sinjen går i jmon bokkulet bokkullet
å baka skog båda sidor^{de} je vi se ett fint fruntimur kom-
ma efter oss en ljuv ålva ätte, det började å regna å mor
hade knäpt öpp sjötet rent om se je hon inte solle bli våt

Å titta ofta vände ja mig om å undrade varför hon inte kringde oss utan va hia nära allti, det va nu så mulet i Öste så oväntat kunne bli ne som helst, så vi sjymade på att va vi varam fe vi skulle komma så langt mot mormors stuga som möjligt men i ett ögonblick blisotrade det till å Åskan slog ner bakom oss, jelp oss ju, sa mor å sjelfde i hela kroppen så rädd ble hon å hur det va med mig ja började gråta som Åskan slagit ner vände mor sig om å undrade hur det juch med frun som va efter vi såg ingen varelse utan ett litet lyfte brunt te färjen som rullade sagtes öfve vägen å neå i bokhåna till utseände inte större än ett ullgarnsnyttan, då sa ja till mor va va de men mor teg å började å läsa fader var ett kort renge fall men inte så vi ble jinovåta, inkomna till mormor sa mor Herren lått se sin allmattsunder, å talte om att Åskan slog ner så nära men inte om det vi sett, hon va rädd hon skulle bli sjuk det jorde hon sen, då ja kom inuom dörren bare tittade ja på att de oramlia som ja såg, hurma hade vi stora lues å

Ljusa rum ä så denna lille skumma stuga, me blev infattade rutor
ä ja han se den mer ja vill, hur hon såg ut inne, då sade
mormor till mor du sa ta en bit hvit lön ä en bit ange-
= stäl ä en bit soavel ä sy i en liten kruuta ä bära de allti på de
Så få du arri ont ä nött onatur lit väsen om du råka
ut fe nöät, mor trodde att de va ett skogsrä som värade
se i den fina frans sjevnad, ä att det va den som Åskan slo
ijel ä de inli bele nött ätte än en nöstas storlek, ja tror det
säkert då sen ja blef stor ä tänkte efta hur det såg ut ä
nu sen ja blef äldre har ja femfört ditto, förr va allti så nött
me troll skogsman tonken vättern Odins jagt ja allt möje-
ligt, men nu fins inget de som en höre af vidare, min
far han sa att Åskan har slagit ijel allt sådant nu utom
tonken ä vättern, att ett troll förlyfte ett barn me en
bondkvinnna her i Byssby socken det vet ja han fe allt heta
bort byting men dag i yngliga ään det kunde i min mors
barndom Hobböra i Mälarskog i Byssby socken mor ä mormor
bodde ja inli langt därifrån ä trollen Hölle till i Mälarskogsberg

Någon spjutning af skogsman kan ja icke hört, men väl
en annatt till vägagångsätt, som ja her ska outala; min
far å mor va födda 1838, i Ryssby socken å jfa se unga;
far arbetade hemma her på vårt hem å mor hjälpte honom
i arbeta å sen sjöto barn å hem, en kväll far var tröttare
då än vanligt å då han ältit kvälsmat velle han lägga
se; mor hade å jra ännu en stund å det sisto hon jorde
lade hon det minsta barnet i sin vaggå å somnade det men
barnet hade ingen ro utan skrek å gnall i jen; det va något
som oroade barnet i vaggan något söm suade på barnets
fingra så blorile stach ut å fingeännå^{li} va smala å spulsa
å sågo ut som något pottade på dem; mor lade sig å ta barn-
net till sig, men det teg ej utan pepå gnall men så fort fartog
barnet till sig se det som en mur, å så fort mor tog det va
det lika oroligt, far velle ha ro å kunde ju icke ha barnet
hos sig han behöfde sofra; då sa han det är nött salt
som ova barnet å de ska ja jelpa han stog opp dro ut en
låda i byrån som va knudd i å jeh till den öppna

Spisen som va en stor glöfög drog så spjället så kvalde
han lådan öfver glöfoarna ä sa: "dit få va ä antingen epod
alla fåän så vill ja ha ro;" ä en röb slag ut i rummet ä
det lohtade bara knudröb, men i prä den stunden hade barnet
ro ä dess fingra läktes, men va det va sön orvade det
trodde di va vättern nätt oty som höll se i uune hus förr
detta hörde ja min far ä mor berätta många gången det va
nog omkring 1860 som det heude far har varit dödi många
år 1914, men mor lefde till 1928 hon va 91 år gammal di gamle
hade kört ä sett ä upplefat mycke
inte långt heri prä bodde för ett 20 tal år sen en gumma som
hetade Britta feik; hon va inte så lite vid sjepli ä talade
om mönna ä freentyr hon varit uttne till; Britta va en
bra kvinna ä rejäl ärlig ä talte alti sanning det störslap
hon hade va att hon va så neyligt snål; en gång va di tal
om att en kan väka på gästen om en ä ute sin skont
då så Britta den behöpa inte ha out ä de, om du ha sjymato,
ä harablo på en sökebit, Angestäl ä flädemusaben alt in=

=ne sytt ~~innesytt~~ på fodet å lösstöcket, Sijnato (Svinnahän) angestäl
 va en bit stäl å bratet på så vis meuter de, om di brote å en nål sex alla
 annan stälbit så ankade di ju alti på att de je sömme, defo" kallas
 de angestäl å en sådan bit joå alti verkan å fri mot nått oty .

Om Skogsriät å Skogs snufvan kan ja ikke lemna
 neer äppjiler än ja jont, men om tonstar å troll å en
 del annat som ja sjelf sett å äfven hört di gamle
 berättta men skulla vi sen vilja ha reda på det än ja
 villig skrifos om det motager jerns fler frågolistor å
 skall ja redigt å ordentligt besvara dem
 frågolistans den första ja besvarade är ja en del frågor vi vill
 jära å ja skall jerna besvara dem

Mögaktningsfullt

Maria Hall